REPUBLIKA E SHQIPERISE
MINISTRIA E FINANCAVE
DREJTORIA E MAKROEKONOMISE

EKONOMIA DHE BUXHETI

ECONOMY AND BUDGET

MARS - MARCH
2006

TIRANE

MINISTRIA E FINANCAVE
DREJTORIA E MAKROEKONOMISE

Raporti Mujor

Mars 2006

Personi i kontaktit: Luiza JANO

PERMBAJTJA

1. VECORITE KRYESORE.....4

2. TIPARE TË TABELAVE SPECIFIKE.....6

   a. IÇK DHE TREGUES TË TJERË.....8
   b. SEKTORI FISKAL.....11
   c. SEKTORI I JASHTEM…… …….13
   d. SEKTORI MONETAR……...……..14

3. TABELAT MBËSHTETËSE

   a. Indeksi i Çmimeve të Konsumit
   b. Kursi i këmbimit
   c. Buxheti i konsoliduar
   d. Shpenzimet institucionale
   e. Shpenzimet sipas funksionit
   f. Investimet
   g. Të ardhurat sipas burimeve
   h. Të ardhurat sipas klasifikimit ekonomik
   i. Financimi i defiçitit
   j. Mjete valutore neto
   k. Krediti i brendshëm
   l. Oferta e parasë
   m. Depozitat sipas burimeve

1. VECORITE KRYESORE :

- **Indeksi i çmimeve te konsumit** ne muajin Mars 2006, arriti ne 110.3 perqind, duke shenuar nje rritje mujore prej 0.1 përqind, pas rritjes prej 0.4 perqind dhe 0.2 perqind, perkatesisht ne muajt shkurt dhe janar. Norma vjetore e inflacionit, per muajin Mars ishte 1.5 perqind, duke qendruar brenda objektivit te Bankese se Shqiperise, prej 2 – 4 perqind.

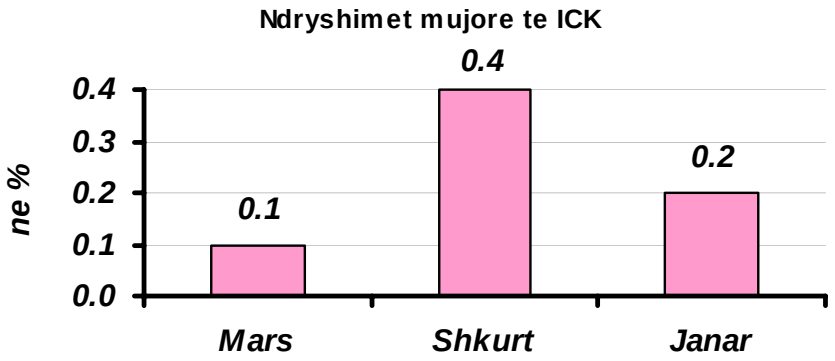

- **Kursi mesatar i kembimit** te monedhes vendase me dy monedhat kryesore te huaja, per muajin Mars 2006, ishte:

  - 102.06 leke per dollare
  - 122.69 leke per euro

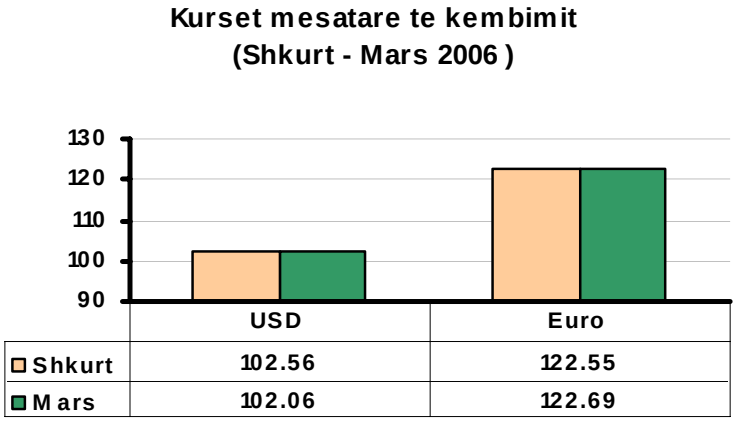

Ne muajin Mars, monedha vendase, rezultoi me nje nencmim kundrejt monedhes europiane, Euros dhe me nje mbicmim kundrejt dollarit amerikan. Sjellja e monedhes sone ne tregun vendas eshte reflektimi i sjelljes se dy monedhave ne tregjet nderkombetare monetare si dhe i nderhyrjeve ne treg nga ana e Bankes se Shqiperise.

- Gjate muajit Mars 2006, **normat e interesit te depozitave** 12-mujore ne leke, kane pesuar nje renie te lehte ne vlere absolute prej 0.06 perqind krahasuar me muajin Shkurt, ku normat e interesit ishin 5.34 perqind. Ne muajin mars 2006 normat e interesit te depozitave 12-mujore ne leke arriten koten e 5.28 perqind.

Rritje te lehte per kete muaj kane pesuar depozitat me afat 6-mujor, te krahasuara me nje muaj me pare (Shkurt '06) me 0.09 perqind, ndersa normat me afat 3-mujor, pesuan nje renie me 0.32 perqind. Renie prej 0.40 perqind kane pesuar normat per depozitat me afat 24-mujor, te cilat arriten nivelin e 5.97 perqind.

Krahasuar me te njejten periudhe te nje viti me pare, renien me te larte vjetore e kane patur normat e interesit te depozitave 12-mujore dhe 3-mujore, respektivisht me rreth 0.16 perqind dhe 0.20 perqind.

Normat e interesit te depozitave

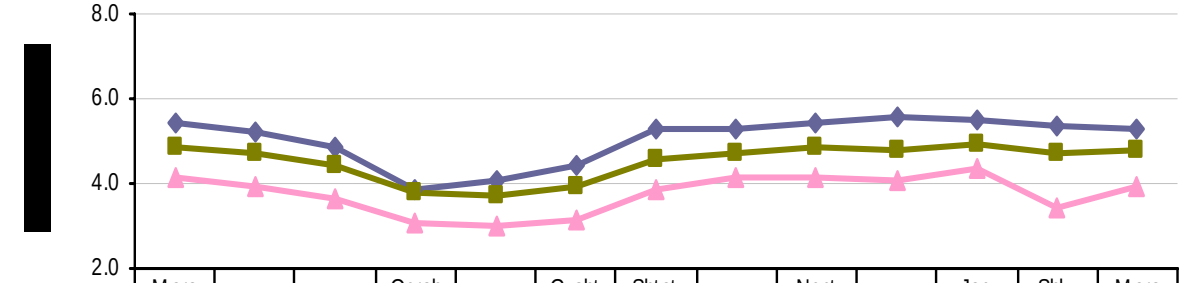

	Mars '05	Prill '05	Maj '05	Qersh '05	Korr '05	Gusht '05	Shtat '05	Tet '05	Nent '05	Dhje '05	Jan '06	Shku '06	Mars '06
12-M	5.44	5.22	4.87	3.89	4.06	4.42	5.28	5.32	5.45	5.57	5.50	5.34	5.28
6-M	4.85	4.70	4.41	3.77	3.72	3.90	4.55	4.75	4.89	4.77	4.95	4.71	4.80
3-M	4.16	3.95	3.65	3.08	3.02	3.13	3.87	4.11	4.17	4.07	4.33	3.41	3.96

Depozitat ne Euro kane shfaqur tendenca rritese per muajin Mars, ndersa ato ne USD kane pesuar ulje per kete muaj.

❖ Situata buxhetore

Ne fund te muajit Mars 2006, situata buxhetore, paraqitet si vijon:

1. **Deficiti i pergjithshem** buxhetor arriti ne rreth +10.31 miliarde leke, ose rreth -28.13 perqind e deficitit buxhetor per vitin 2006.
2. **Te ardhurat gjithsej** arriten ne rreth 52.96 miliarde leke ose rreth 23.89 perqind e programit vjetor 2006.
3. **Shpenzimet buxhetore** arriten ne rreth 42.66 miliarde leke, ose rreth 16.51 perqind e totalit te shpenzimeve buxhetore te planifikuara per gjithe vitin 2006.

❖ **Deficiti i pergjithshem** arriti ne +10.31 miliarde leke nga 1.11 miliarde leke te parashikuar per kete periudhe 3-mujore, duke tejkaluar kufijte e parashikuar.

❖ **Të ardhurat9 cƀitt9ejhem**

Megjithëse shpenzimet totale ishin rreth 16.51 përqind e buxhetit vjetor, **shpenzimet korrente** arriten ne rreth 39.453 miliardë lekë ose rreth 19.24 përqind e programimit vjetor, pjesërisht si rezultat i shpenzimeve të larta në pagesat e interesit me rreth 21.21 perqind te buxhetit vjetor, te shpenzimeve per sigurimet sociale me rreth 22.64 përqind e buxhetit vjetor dhe i shpenzimeve operative dhe te mirembajtjes me rreth 14.60 perqind e buxhetit vjetor.

❖ Bilanci i pagesave

Bilanci i pagesave per tremujorin e kater 2005, rezultoi me nje sufiçit te pergjithshem prej 95.2 milion dollare. Kjo ishte rezultat i nje:

- defiçiti te Llogarise Korente, prej rreth 274.8 milion dollare;
- suficiti te Llogarise se Kapitalit, prej rreth 28.6 milion dollare;
- sufiçiti te Llogarise Financiare, prej rreth 228.6 milion dollare;
- bilanci pozitiv ne "Gabime dhe harresa neto" prej rreth 112.8 milion dollare.

Komponentet kyc te defiçitit te **Llogarise Korente** prej 274.8 milion dollare ishin nje:

- bilanc tregtar negativ prej 539.9 milion dollare;
- defiçit prej 83.3 milion dollare ne bilancin e sherbimeve;
- suficit prej 45.7 milion dollare ne bilancin e te ardhurave;
- suficit prej 302.7 milion dollare ne transfertat/ te ardhurat nga emigrantet.

Në baze kumulative, bilanci i pagesave per vitin 2005, rezultoi me sufiçit të përgjithshëm, prej 151.4 milionë dollare.
Komponentët kyç ishin:

- defiçiti prej 557.3 milionë dollare, në llogarinë korrente,
- sufiçiti prej 123.8 milionë dollare ne llogarine kapitale,
- suficiti prej 385.6 milionë dollare në llogarinë financiare,
- bilanc pozitiv i gabimeve dhe harresave neto prej 189.3 milionë dollare.

❖ **Oferta totale e parase,** e matur nga M3 arriti në 580 miliardë lekë në fund të muajit Mars, duke shenuar një rritje prej rreth 11 perqind, krahasuar me te njejten periudhe te nje viti me pare.

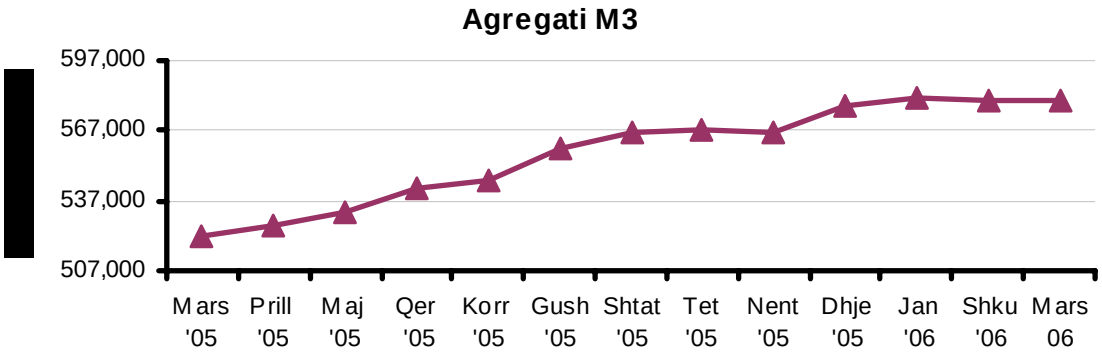

Kjo rritje vjetore, erdhi si pasoje e rritjes se **depozitave pa afat** ne leke me rreth 98 perqind, depozitave ne valute me rreth 24 perqind, uljes se depozitave me afat ne leke me rreth 9 perqind dhe rritjes te parase jashte sistemit me rreth 6 perqind.

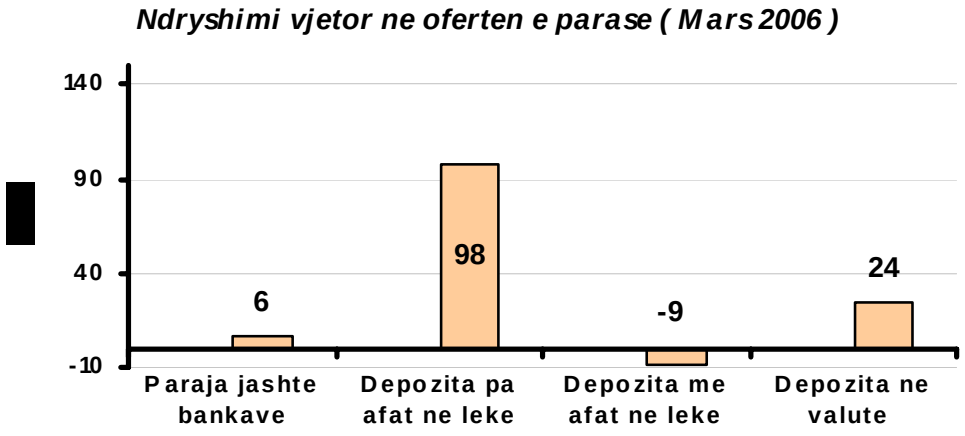

Ndikimin kryesor ne rritjen e ofertes monetare gjate muajit Mars e kane patur rritja e depozitave pa afat ne leke, te cilat vetem gjate ketij muaji u rriten me rreth 0.3 miliarde leke. Depozitat me afat ne leke pesuan nje rritje te konsiderueshme prej rreth 8.4 miliarde leke kete muaj, ndersa depozitat ne valute pesuan nje rritje te theksuar per kete muaj me rreth 11.0 miliarde leke.

2. TIPARE TE TABELAVE SPECIFIKE:

a. Indeksi i Çmimeve te Konsumit dhe tregues të tjerë:

Indeksi i Çmimeve te Konsumit

Indeksi i Cmimeve te Konsumit, per muajin Mars '06 pesoi nje rritje prej 0.1 perqind, krahasuar me muajt Shkurt dhe Janar, kur ky indeks ishte perkatesisht 0.4 perqind dhe 0.2 perqind. Ndryshimet respektive ne te njejtet muaj te nje viti me pare ishin 0.0 perqind, 0.4 perqind dhe 0.8 perqind.

Rritja prej 0.1 perqind e indeksit te çmimeve te konsumit per muajin Mars erdhi kryesisht si rezultat i rritjes se indeksit te cmimeve te grupit "Shendeti" me 1.5 perqind, rritje e cila u shkaktua si rezultat i rritjes se cmimeve per disa medikamente mjeksore, nder te cilat mund te permendim rritjen e cmimit per qetesuesit me 7.6 perqind, vitaminave me 3.5 perqind dhe antibiotikkrahasuarepuce"tnti m a.5 pers.1 perq– 0.8, vitam ua si rezultat i rJ5(ritje)rJ5(rnd

Kursi mesatar i këmbimit

Kursi mesatar i kembimit te lekut me dollarin amerikan, gjate muajit mars shenoi nje renie prej 0.5 perqind kundrejt muajit shkurt 2006. Ne fund te muajit mars, dollari amerikan arriti nivelin 101.53 leke/dollare.

Kursi mesatar i kembimit te lekut kundrejt dollarit amerikan ne muajin Mars 2006, arriti ne 102.06 leke/dollare.

Kursi mesatar i kembimit te lekut kundrejt Euros ne muajin Mars 2006, arriti ne 122.69 Leke/Euro, duke shenuar nje rritje te lehte prej 0.1 perqind krahasuar me nje muaj me pare. Ne fund te muajit Mars nje euro u kembye me 122.95 leke.

Gjate ketij muaji u konstatua nencmim i lehte i lekut kundrejt Euros prej rreth 0.1 perqind dhe mbicmim kundrejt dollarit amerikan prej rreth 0.5 perqind.

Ne krahasim me muajin Mars te vitit te kaluar rezulton se monedha shqiptare eshte zhvleresuar ndaj dollarit amerikan ne masen 6.5 perqind dhe eshte vleresuar kundrejt monedhes europiane, Euro me 3.0 perqind.

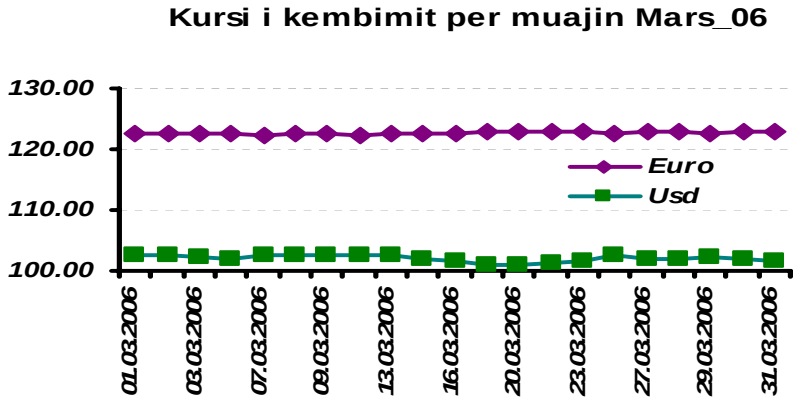

Nencmimi i lekut, kundrejt monedhes europiane Euro dhe mbicmimi kundrejt monedhes amerikane, ne rradhe te pare eshte i lidhur me ecurine e tyre ne tregjet monetare nderkombetare, duke reflektuar sjelljen e tyre ne tregun e brendshem monetar. Kursi i kembimit te euros me dollarin amerikan pesoi nje rritje mesatare te lehte duke arritur ne rreth 1.202 dollare/euro.

Nder faktoret e brendshem qe kane ndikuar ne ecurine e monedhes vendase gjate muajit mars permendim: normen reale te interesave ne leke me te larte se normat ne valute, rritja e besimit te publikut ne sistemin financiar dhe e biznesit tek monedha vendase situata e konsoliduar makroekonomike, etj.

Interesi i huave 12-mujore gjate muajit mars pesoi nje rritje prej 0.34 perqind, duke arritur ne 13.86 perqind nga 13.52 perqind qe ishte ne muajin shkurt. Rritje per kete muaj pesoi edhe norma per interesin e huave 6-mujore me 0.52 perqind, krahasuar me nje muaj me pare. Interesi i huave 6-mujore per muajin mars arriti ne 13.53 perqind.

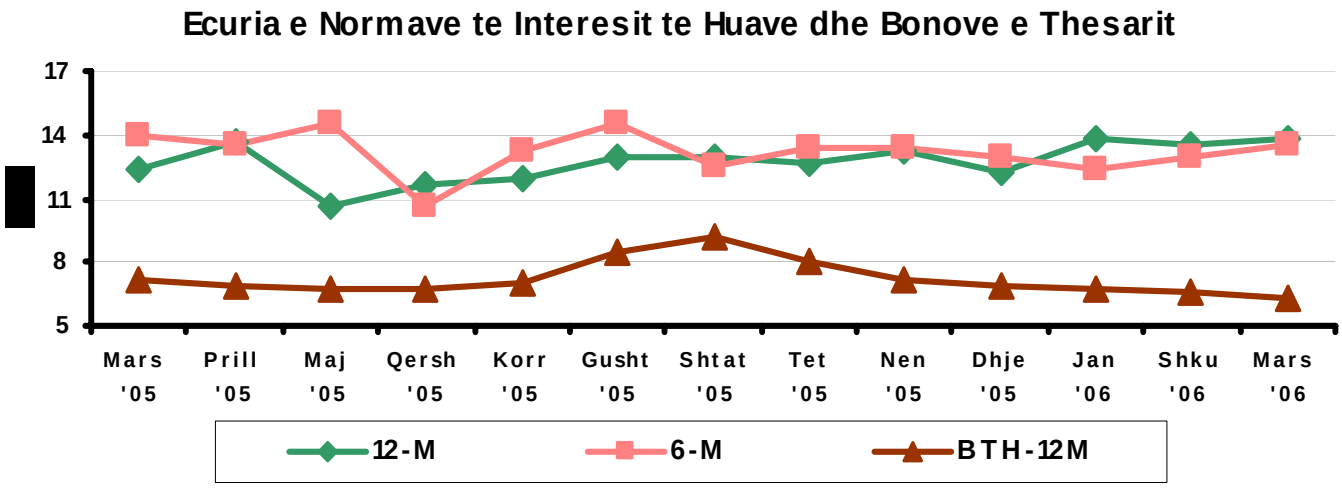

Normat e interesit te bonove te thesarit gjate muajit mars 2006, per bonot me maturim 12 mujor, 6 mujor dhe 3 mujor, ishin perkatesisht, 6.30 perqind, 5.93 perqind dhe 5.13 perqind. Edhe gjate ketij muaji ashtu si ne muajin paraardhes, normat e interesit te bonove te thesarti ndoqen nje trend renes, si rezultat i permiresimit te gjendjes se likuiditeteve ne treg, nivelit te ulet te inflacionit, qe ka ndikuar ne uljen e metejshme te yield-eve, duke u kthyer ne nivelet e meparshme te periudhes parazgjedhore.

b. Sektori Fiskal

Buxheti i Konsoliduar

Ne fund te muajit Mars, jane mbledhur rreth 52.969 miliarde leke te ardhura, perkundrejt shpenzimeve te pergjithshme prej 42.664 miliarde leke, qe perfshijne 39.453 miliarde leke ne shpenzime korente dhe 3.211 miliarde leke shpenzime kapitale.

Si rrjedhim, deficiti ishte ne nivelin e +10.30 miliarde leke.

Mbledhja e te ardhurave perben rreth 23.89% te te ardhurave buxhetore per vitin 2006, ndersa shpenzimet perbejne 16.51% te buxhetit te planifikuar.

Shpenzimet korente jane rreth 19.24% e planifikimit vjetor, ndersa shpenzimet kapitale jane rreth 6.94% e ketij planifikimi.
Nga te ardhurat gjithsej, pjesa e te ardhurave te mbledhura nga Drejtoria e Pergjithshme te Tatimeve dhe Doganave eshte rreth 34.788 miliarde leke (ose rreth 23.94% e te ardhurave vjetore te planifikuara), te ardhurat e mbledhura nga pushteti vendor 2.992 miliarde leke (26.67% e te ardhurave vjetore te planifikuara), kontributet e sigurimeve shoqerore dhe shendetesore 9.49 miliarde leke (23.71% e te ardhurave vjetore te planifikuara), dhe te ardhurat jo-tatimore ne nivelin e 4.52 miliarde leke (27.35% e te ardhurave vjetore te planifikuara).

Nga totali i shpenzimeve korente prej 39.453 miliarde leke, 12.016 miliarde leke (30 %) eshte shpenzuar per personelin, 6.405 miliarde leke (16%) per interesat, 3.11 miliarde leke (8%) per shpenzime operative dhe mirembajtje, 0.485 miliarde leke (1%) per subvencione, 13.385 miliarde leke (34%) per shpenzimet e sigurimeve shoqerore dhe shendetsore dhe 2.429 miliarde leke (6%) per shpenzimet e qeverisjes vendore dhe 1.620 miliarde leke (4%) per shpenzimet e tjera.

Keto perfaqesojne 20.47% (shpenzime personeli), 21.21% (shpenzime per interesat), 14.60% (shpenzime operative dhe te mirembajtjes), 19.05% (subvencione), 22.64% (sigurimet shoqerore dhe shendetsore), 11.39% dhe 14.04% (per shpenzimet e qeverisjes vendore dhe shpenzimet e tjera) perkundrejt buxhetit te planifikuar vjetor.

Shpenzimet kapitale arriten ne rreth 3.211 miliarde leke nga te cilat 62% financim i brendshem, dhe 38% financim i huaj.

Shpenzimet kapitale me financim te brendshem llogariten per kete periudhe ne rreth 8.42% te buxhetit te parashikuar vjetor, ndersa financimi i huaj eshte vetem 5.39%.

Suficiti prej 10.305 miliarde leke eshte i barabarte me -28.13% te deficitit buxhetor per 2006.

Të ardhurat sipas Burimeve / Klasifikimit Ekonomik

Te ardhurat gjithsej arriten në fund të muajit Mars 2006 ne rreth 52.969 miliardë lekë, nga të cilat të ardhurat tatimore ne rreth 47.270 miliardë, grantet 1.178 miliarde dhe të ardhurat jo-tatimore ne rreth 4.522 miliardë;

Nga totali i të ardhurave tatimore, rreth 34.788 miliardë lekë janë mbledhur nga administrata e doganave dhe e tatimeve, 2.992 miliardë lekë të ardhura nga pushteti lokal dhe 9.490 miliarde leke nga kontributet e sigurimeve shoqerore dhe shendetesore;

Nga të ardhurat totale të mbledhura deri në fund të Marsit:

- TVSH përbënte 15.651 miliardë lekë
- Tatimi mbi fitimin 6.057 miliardë lekë
- Taksa doganore 3.357 miliardë lekë
- Taksat nacionale 3.184 miliardë lekë
- Akcizat 4.607 miliardë lekë
- Transferim fitimi nga Banka e Shqipërisë 0.777 miliardë lekë;

Financimi i Deficitit

Suficiti prej 10.305 miliardë lekë, ne fund te Marsit, ishte 89 përqind me financim të brendshëm dhe 11 përqind me financim të huaj. Emetimi i bonove të thesarit ishte mjeti kryesor i financimit të brendshëm, ndersa per financimin e huaj ishin huatë afatgjata.

c. Sektori i Jashtëm

Bilanci i Pagesave

Tiparet kryesore të bilancit të pagesave për periudhen Janar - Dhjetor 2005 ishin:

Nje sufiçit i pergjithshem ne bilancin e pergjithshem, prej 151.4 milion dollare, rezultat ky i nje:

- defiçiti te Llogarise Korente, prej 557.3 milion dollare;
- suficit te Llogarise Kapitale, prej 123.8 milion dollare;
- sufiçit te Llogarise Financiare, prej 386.5 milion dollare;
- bilanci pozitiv ne Gabime dhe Harresa neto“ prej 189.3 milion dollare;

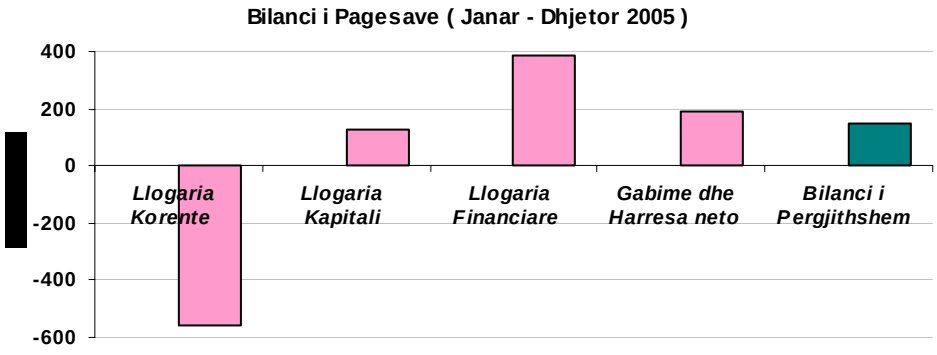

Komponentet kyc te defiçitit te Llogarise Korente prej 557.3 milion dollare ishin nje:

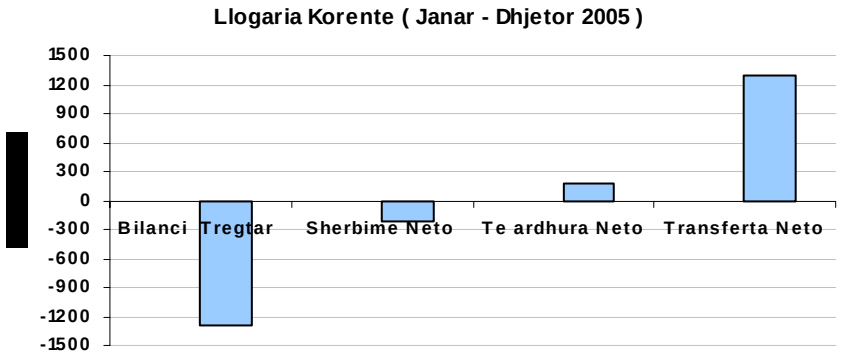

- bilanc tregtar negativ prej 1,826.9 milion dollare;
- deficit prej 207.1 milion dollare ne bilancin e sherbimeve ;
- suficit prej 178.7 milion dollare ne bilancin e te ardhurave ;
- suficit prej 1,298.2 milion dollare levizjet e transfertave dhe dergesave.

Zërat kryesorë në flukset pozitive në llogarinë kapitale dhe llogarine financiare përfshijnë:

- flukset pozitive të investimeve direkte prej 295.4 milionë dollare;
- flukset negative të investime portofoli prej 6.8 milionë dollare;
- flukset pozitive të kapitaleve të tjera prej 131.0 milionë dollare;

d. Sektori Monetar

Mjetet Valutore Neto te sistemit bankar

Gjate muajit Mars 2006, sistemi bankar ka shenuar rritje te mjeteve valutore neto, ne rreth 17.5 miliarde leke krahasuar me te njejten periudhe te nje viti me pare.

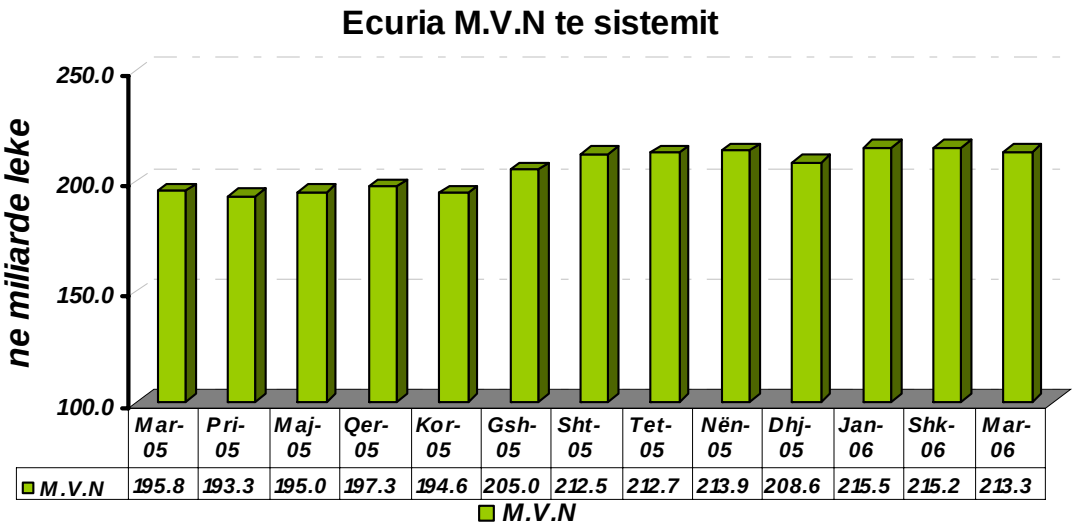

Kjo rritje ka ardhur si pasoje e rritjes se mjeteve valutore neto ne Banken e Shqiperise, me 19 miliarde leke dhe renies se mjeteve valutore neto te bankave te nivelit te dyte, me rreth 1.0 miliarde leke.

Ne muajin Mars sistemi bankar rezulton me nje renie prej 1.9 miliarde leke ne mjetet valutore neto, krahasuar me nje muaj me pare (shkurt ’06), renie e cila erdhi si rezultat i renies se mjeteve valutore neto te bankave te nivelit te dyte me rreth 2.6 miliarde leke, si dhe rritjes se mjeteve valutore neto ne Banken e Shqiperise, me 0.73 miliarde leke.

Kredia per ekonomine

Teprica e kredise per ekonomine ne fund te muajit Mars 2006 arriti ne 134.5 miliarde leke. Rritja e teprices së kredise, krahasuar me nje vit me pare shenoi vleren 58.6 miliardë leke, me nje rritje prej rreth 77 për qind. Kredia e akorduar nga sistemi bankar edhe gjate fillimit te vitit 2006, ka qene ne rritje, duke vazhduar keshtu trendin pozitiv te nisur qe ne vitin 2005.

Nga struktura e teprices se kredise sipas monedhave vazhdon të mbizoterohet nga kredia në valute, duke perbere rreth 74 perqind te totalit te treprices se kredise.

Kete muaj u vu re qe pesha specifike e kredive per individet, pesoi nje rritje te lehte prej 0.2 perqind, duke arritur ne nivelin 31.8 perqind.

Oferta e Parasë

Oferta e parasë (e matur me M3), per muajin mars ka shenur nje rritje te lehte prej 0.02 perqind, karahasuar me nje muaj me pare. Kjo oferte arriti ne rreth 580 miliardë lekë në fund të muajit mars duke shenuar nje rritje te konsiderueshme prej 2.3 miliarde leke kundrejt nivelit te rregjistruar ne muajin dhjetor 2005. Rritja vjetore e ketij treguesi ishte 11 perqind, duke pesuar ulje te ketij ritmi krahasuar me 18.3 perqind qe ishte gjate muajit qershor 2005. Ngadalësimi i ritmit të ofertës monetare është reflektuar kryesisht në preferenca e individeve per te investuar ne bono thesari, gje qe ka cuar ne uljen e depozitave ne leke.
Niveli i parase jashte bankave eshte rritur me 7.8 miliarde leke ne krahasim me muajin mars 2005, por duhet theksuar fakti qe eshte ulur me rreth 1.8 miliarde leke krahasuar me muajin shkurt 2006. Rritja vjetore e ketij treguesi ishte 6 perqind.

Raporte te parase jashte bankave

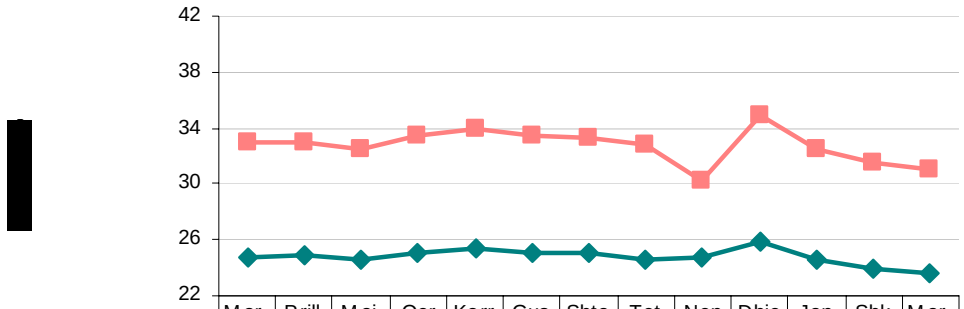

	Mar-05	Prill 05	Maj 05	Qer 05	Korr 05	Gus 05	Shta 05	Tet 05	Nen 05	Dhje 05	Jan ,06	Shk 06	Mar-06
PJB/M3	24.8	24.8	24.5	25.1	25.4	25.1	25.0	24.6	24.7	25.9	24.5	24.0	23.7
PJB/Depozite	33.0	33.0	32.5	33.5	34.0	33.5	33.3	32.7	30.2	34.9	32.5	315	310

Raporti i parase jashte bankave ndaj ofertes monetare, ne fund te muajit mars arriti ne 23.7 perqind duke shenuar nje renie prej 0.3 perqind ne krahasim me muajin shkurt 2006. Raporti i parase jashte bankave me depozitat ne muajin mars arriti ne rreth 31.0 perqind duke pesuar nje renie mujore prej 0.5 perqind ne krahasim me muajin shkurt ’06.

Depozitat ne leke, si perberesi kryesor i ofertes monetare, kane pesuar nje rritje prej 0.8 miliarde leke ne krahasim me muajin shkurt 2006. Rritje prej rreth 1.1 miliarde leke ne krahasim me muajin shkurt 2006 pesuan edhe depozitat ne valute. Norma vjetore e rritjes se tyre ne fund te muajit mars arriti ne 24 perqind nga 26 perqind qe ishte ne fund te muajit shkurt.

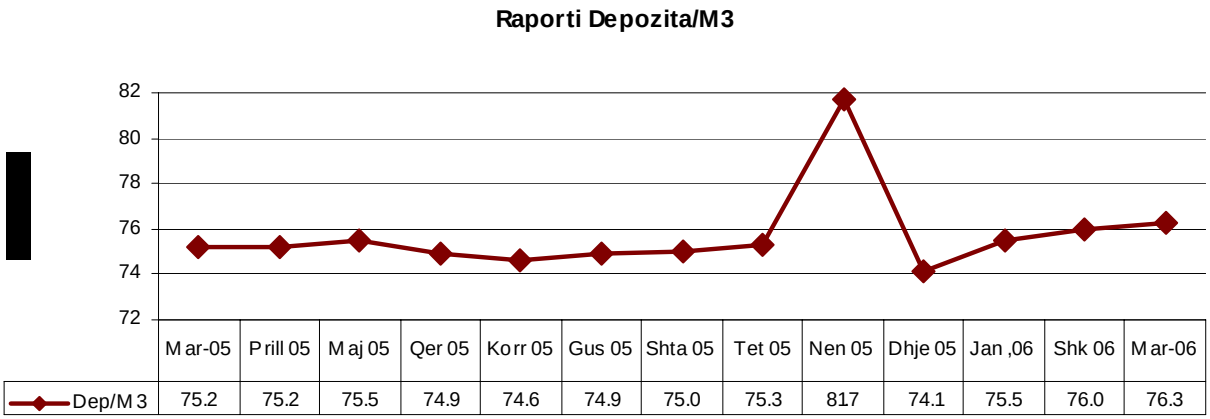

Rritja e depozitave në valutë gjatë muajit shkurt është mbështetur kryesisht nga rritja e depozitave te sektorit privat, të cilat kanë përbërë rreth 76 përqind të rritjes së depozitave totale në valutë.

Depozitat sipas Burimeve

Gjate muajit mars 2006:

- Sektori i individeve, zuri nivelin me te larte te depozitave pa afat ne leke me rreth 66 perqind, ndjekur nga sektori privat, me rreth 21.5 perqind dhe nga ndermarrjet publike jofinanciare, me 8.6 perqind.
- Individet dhe sektori privat ishin gjithashtu burimi me i rëndësishëm i depozitave në monedhe të huaj, perkatesisht me rreth 76 perqind dhe rreth 18 perqind.
- Familjarët ishin dukshëm burimi me i rëndësishëm i depozitave me afat në lekë
- (96 përqind e totalit)

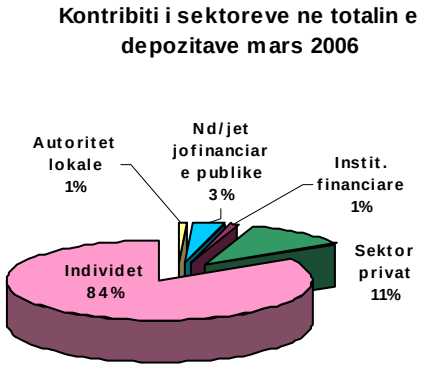

- Në përgjithësi, familjarët përbëjnë pjesën më të madhe (rreth 84 përqind) të depozitave totale prej rreth 442 miliardë lekë ne muajin mars 2006. Ata ndiqen nga sektori privat (11 përqind), ndërrmarjet publike jo-financiare (3.39 përqind) dhe autoritetet lokale (0.72 përqind). Institucionet financiare kontribuan me rreth 0.82 për qind ne totalin e depozitave.

- Gjatë muajit mars 2006, krahasuar me nje muaj me pare, niveli i përgjithshëm i depozitave u rrit dukshem me 1.5 miliardë lekë, si rezultat i rritjes se depozitave pa afat ne leke (0.3 miliard leke), depozitave ne monedhe te huaj (0.6 miliard leke) dhe depozitave me afat në lekë (me rreth 0.8 miliardë lekë).

- Depozitat pa afat ne leke te familjareve, pesuan nje rritje te konsiderueshme prej rreth 1.5 miliarde leke, ndersa depozitat me afat ne leke te familjareve pesuan nje rritje, prej rreth 0.3 miliarde leke.